

Naar aanleiding van de door de gemeente opgestelde agenda Binnenstad in 2020 heeft het wijkpanel Binnenstad Leeuwarden een aanvullende zienswijze en aandachtspunten ingebracht. De leden van het wijkpanel hopen dat de inbreng bijdraagt aan de besluitvorming over de agenda en toekomst van de binnenstad. Aangezien de inbreng een dynamisch document betreft zal de inhoud op deze plek met enige regelmaat ververs worden.

Vergroening

Het wijkpanel is voorstander van maximale inzet op vergroening van de binnenstad.

Vergroening draagt bij aan verduurzaming en vermindering van de hittestress, en bovenal aan een prettig verblijf en dito woonomgeving in de binnenstad (“place to be”).

Op basis van de start van de autoluwe binnenstad en de uitvoering van het project BOSK (Arcadia) in 2022 is een natuurlijk moment gekomen om de realisatie van de vergroening maximaal aan te vangen. Specifiek zou dan de volgende vergroening uitgevoerd of gepland kunnen worden:

1. Waagplein
Gestart in januari 2023. Er worden 8 bomen geplant in de lengterichting van de Nieuwestad; het wijkpanel vraagt zich af of dit maximaal bijdraagt aan het verminderen van de hittestress op deze hotspot. Het wijkpanel vraagt ook aandacht voor een veilige verkeerssituatie ter plekke door vrije zichtlijnen te realiseren.
2. Beursplein
Plaatsen van bomen op het stenen plein tussen Beursgebouw en Willemskade. Nevendoel is het tegengaan van (te) hard rijden ter plekke.
3. Kleine Kerkstraat/Bollemansteeg/Nieuwesteeg/Bagijnestraat
Vergroenen middels het aanleggen van geveltuintjes. Bewonersinitiatieven zijn al in 2021 gestart.
4. Tuin Zalen Schaaf
Bij de herinrichting van Zalen Schaaf en directe omgeving zou ook maximaal aandacht moeten zijn voor vergroeningsvraagstukken.
5. Eewal
Bij de herinrichting van de Eewal naar aanleiding van instellen autoluw gebied zou ook maximaal aandacht moeten zijn voor vergroeningsvraagstukken.
6. Ruiterskwartier
Bij de herinrichting van het Ruiterskwartier zou ook maximaal aandacht moeten zijn voor vergroeningsvraagstukken.
7. Oldehoofsterkerkhof
Wijkpanel zou graag zien dat gemeente en stakeholders van het plein komen tot een gezamenlijk groenplan voor het plein, bijvoorbeeld met betrekking tot hangende tuinen en verrijdbaar groen. Bovendien wordt met meer groen op het plein, naast Doeplein, mede invulling gegeven aan de verbinding met de historische Prinsentuin.
8. Wilhelminaplein
Deze huiskamer van Leeuwarden kan nog verder vergroend worden door mobiel groen aan te brengen, groen dat verplaatst kan worden op het moment dat er markt of evenementen gehouden worden op het plein.
9. Doeplein
Zie ook hierna.

Gezien de vele (bewoners)initiatieven op het gebied van de vergroening ziet het wijkpanel graag een publiekscampagne ingesteld door de gemeente waarbij draagvlak en participatie bevorderd wordt. Ook vraagt het wijkpanel aandacht voor het instellen van 1 Groenloket binnen de gemeentelijke organisatie waarbij centrale aansturing van de vergroening het motto is.

Autoluwe binnenstad

Het wijkpanel is groot voorstander van de autoluwe binnenstad. De uitvoering van het genomen besluit autoluwe binnenstad verloopt echter niet goed. De Eewal en andere beborde gebieden zijn niet autoluw: op alle momenten van de dag rijden er auto's rond die hier niet mogen rijden. Er wordt ongeoorloofd geparkeerd, vooral op de momenten dat er geen handhaving is: 's avonds en in het weekend. Bewoners in het gebied ondervinden weer de onnodige overlast door illegale verkeer- en parkeerbewegingen. Voorwaarde voor een goede uitvoering van de autoluwe binnenstad is de continue handhaving. Ook politie en handhaving geven aan dat alleen 24/7 handhaving met camera's effectief is.

Het wijkpanel heeft met klem gevraagd om, na de evaluatie van de eerste fase van de autoluwe binnenstad (februari 2022), de handhaving middels digitale camerabewaking zo spoedig mogelijk in te voeren. Wat het wijkpanel betreft behoort de autoluwe binnenstad niet tot ambitieniveau C maar na bijna 20 jaar voorbereiding onderdeel van het ambitieniveau A.

Schone lucht

Het wijkpanel juicht het toe dat de gemeente Leeuwarden deelnemer is aan het Schone Lucht Akkoord (SLA). Het doel van [het Schone Lucht Akkoord](#) is om de luchtkwaliteit in Nederland permanent te verbeteren. Het is een akkoord tussen Rijk, provincies en een groot aantal gemeenten. Samen streven de [deelnemende partijen](#) naar een gezondheidswinst van minimaal 50 procent in 2030 ten opzichte van 2016. Dat betekent dat mensen langer, gezonder en met meer kwaliteit leven.

Het wijkpanel ziet het Schone Lucht Akkoord voor wat betreft de binnenstad vertaald naar concrete maatregelen op korte en middellange termijn. Bijvoorbeeld:

- In navolging van de autoluwe binnenstad pleit het wijkpanel ervoor om de binnenstad op termijn te vrijwaren van dieselloertuigen en brom- en snorfietzen aangedreven door fossiele brandstoffen. Naast geluidsoverlast dragen deze tweewielers bij aan smogvorming en emissie van fijnstof en verhouden zij zich niet tot place-to-be voetgangersgebieden.
- Verdere vergroening van de binnenstad
- Verdere verduurzaming binnenhaven conform SLA-maatregelen binnenvaart en havens.
- Houtstook. Het doel is een dalende trend van emissies naar lucht ten opzichte van 2016. Speciale aandacht gaat daarbij uit naar de handhaving van overlastsituaties en het creëren van een gezondere leefomgeving voor gevoelige groepen. Ook hier zou een jaarlijkse publiekscampagne kunnen helpen.
- Promoten van het meten van de luchtkwaliteit door bewoners van de binnenstad en verwerken van de gegevens (citizen science).

Doeleplein

Vanwege het instellen van de autoluwe binnenstad kan de huidige functie van het Doeleplein, namelijk als terrein voor betaald parkeren, komen te vervallen. Dit dient meerdere doelen:

- a. Invulling geven aan de gewenste verbinding met Prinsentuin
- b. Invulling geven aan de gewenste vergroening
- c. Invulling geven aan de gewenste speel- en sportplekken

De binnenstad kent geen of in zeer beperkte mate plekken met spel- en sporttoestellen. Voor een “place to be” is het zwaar onvoldoende. Het Doeleplein is een uitstekende plek om, in een groene omgeving, dit nu eindelijk te realiseren. Wellicht is er ook nog plek voor een kiosk.

Ipe Brouwerssteeg

Op initiatief van het wijkpanel is vier jaar geleden gestart met het herinrichten van de aanlooproute naar de nieuwe bioscoop: de Ipe Brouwersteeg. Het oorspronkelijke ontwerp bleek uiteindelijk technisch niet haalbaar. In 2023 wordt een nieuw ontwerp gelanceerd. Het wijkpanel is verheugd dat de herinrichting nog steeds is opgenomen in de gemeentelijke projectenagenda waardoor voorlopig de benodigde financiering voor de komende jaren is zeker gesteld. Daarbij kan niet voorbijgegaan worden aan het feit dat er tegen de uitgaven ook inkomsten zullen staan omdat het beoogde kunstwerk dermate van allure is dat het bezoekers naar de binnenstad en Leeuwarden zal trekken.

Evenwichtige bewoningsopbouw

Met grote zorg stelt het wijkpanel vast dat de laatste jaren een hoog aantal vergunningen voor het realiseren van appartementen en studio's in binnenstadpanden is afgegeven. En het einde aan de stroom aanvragen en het verlenen van de vergunningen lijkt nog lang niet in zicht. Het wijkpanel stelt dat een evenwichtige bevolkingsopbouw in de binnenstad in gevaar komt. Het wijkpanel wil erop wijzen dat een al te grote focus op bewoning door jongeren waarvan het merendeel studenten zich niet verhoudt met de trend waarin alle bevolkingsgroepen naar binnensteden trekken. Het wijkpanel wil ervoor pleiten om de inbreiding van de stad niet ten koste te laten gaan van de “oudere” bewoningsgroepen. Integendeel, er zou meer levensbestendig gewoond moeten kunnen worden in de binnenstad. De oudere bewoner profiteert dan beter van de voorzieningen en het mes snijdt aan twee kanten: er stroomt kapitaal naar de binnenstad.

Tenslotte: het wijkpanel ziet niet in waarom zelfbewoning door opkopers van panden niet ook voor de binnenstad zou kunnen gelden. Sterker nog, het wijkpanel dringt erop aan om alle mogelijke maatregelen te treffen, liefst op korte termijn, om (verdere) speculatie in de binnenstad tegen te gaan.

Verrommeling

De basis is niet op orde zolang het beeld van de binnenstad niet strookt met een schone en veilige huiskamer. Het wijkpanel is van mening dat hierin nog wel stappen gezet kunnen worden en geeft de volgende zaken ter overweging.

Een fijne woonkamer als onze binnenstad, verdient het om zich schoon en veilig te kunnen presenteren aan bezoekers, werkers en bewoners. Als iets op orde is en wordt bijgehouden, is die situatie een bescherming tegen verrommeling. Reguliere aanwezigheid van toezichthouders als politie, boa's, straatcoaches en verkeersregelaars dragen bij aan een gevoel van veiligheid van de bewoners, bezoekers en werkers.

Tegen verrommeling kunnen ook zogenaamde containertuintjes worden ingezet. Om de bijzet bij ondergrondse afvalcontainers tegen te gaan, wordt in veel steden al de aanleg van deze containertuintjes gerealiseerd. Deze vorm van vergroening draagt bij aan vermindering van illegale stort naast containers en acceptatie van het nieuwe afvalbeleid. Groen in plaats van gribus.

Het wijkpanel is voorstander van een jaarlijkse publiekscampagne om overlast door ongedierte tegen te gaan. Een binnenstad ongedierte vrij maken zal niet gaan. Een einde maken aan overlast is zeker aan de orde.

Onderdeel van die fijne woonkamer is ook de aanblik van winkelpanden. Veel van de bezoekers die hun blik naar boven richten, zijn onder de indruk van de historische panden die ook boven winkels te ontdekken zijn. Kan de gemeente de eigenaren van dergelijke panden stimuleren om hun bezit een goed onderhoud te gunnen? En de binnenstad daarmee zijn aantrekkelijkheid te laten behouden.

Nog een overweging bij de toename van appartementen en studio's in de binnenstad: naarmate er meer bewoners in een pand wonen zal de parkeerdruk op het maaiveld toenemen, zowel van motorvoertuigen als fietsen. Indien deze toename in de openbare ruimte moet plaatsvinden kan er sprake zijn van het overschrijden van het verzadigingspunt. Sterker: op sommige plekken in de binnenstad is dit verzadigingspunt reeds bereikt, naar de mening van het wijkpanel. De zorg van het wijkpanel is dat er onvoldoende rekening wordt gehouden met het verrommelen van het straatbeeld door toenemende parkeerdruk. Het wijkpanel zou graag zien dat er in de verleende omgevingsaanvraag expliciet wordt vastgelegd dat er bij nieuwbouw van appartementen en studio's rekening wordt gehouden met in pandige fietsparkeerruimte (zoals gesteld in het bouwbesluit) en dat hierop ook gehandhaafd wordt. Nu lijkt die afweging niet gemaakt te worden of niet te leiden tot consequenties voor de aanvraag.

Het wijkpanel vraagt aandacht voor de toename in signalen van buurtbewoners die zich zorgen maken over de veiligheid op straat als het gaat om het fietsgedrag van fietsbezorgers en flitskoeriers.

Op deze plek vragen wij ook graag aandacht voor een wel zeer nijpend en groeiend probleem: de zwerffietsen. Ondanks vele signalen van bewoners geeft de gemeente geen of slecht gehoor aan de oproep om zwerffietsen, die vaak al vele maanden ergens staan, te verwijderen. De binnenstad zou geen aangewezen gebied zijn terwijl wel degelijk APV artikel 5.12, lid 1 & 3 van toepassing is op de binnenstad. Tevens zouden er problemen zijn met of bij de uitvoerder. Ondertussen groeit het probleem. Als wijkpanel zouden we graag meer daadkracht zien op dit punt.

Nog een almaar uitdijend fenomeen: het parkeren van tweewielers in de binnenstad. In toenemende mate gaat dit ten koste van de toegankelijkheid met name voor groepen mensen die slecht ter been zijn of slecht zien. Het wijkpanel pleit voor de herintroductie van straatcoaches die dan als extra taak ook het fietsparkeren kunnen adresseren.

Evenementenbeleid

Sinds jaar en dag worden allerhande evenementen in de binnenstad georganiseerd. Het wijkpanel is van mening dat niet elk festival geschikt is voor de binnenstad of niet nodig is

om in de binnenstad georganiseerd te worden. Met de infrastructuur van het nieuwe Cambuurstadion voorhanden, is het gebied aldaar een uitstekend alternatief voor met name dancefestivals. Verder zou het omheinde kennismakingsfestival voor studenten met uitstek op het terrein van de hogeschool gehouden kunnen worden. Door iets te schrappen in de overvolle festivalagenda voor de binnenstad wordt meer ruimte gemaakt voor woonbeleving en kan (mobiele) vergroening beter ingevuld worden op huidige evenementenlocaties. Het wijkpanel is van mening dat de geluidsgrenzen met 10 dB naar beneden bijgesteld zouden kunnen worden.

Namens het wijkpanel,

Peter de Boer
Voorzitter Wijkpanel Binnenstad Leeuwarden

Maike Venema
Voorzitter Stichting Ondersteuning Wijkpanel Binnenstad Leeuwarden